

# TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbata.

## ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.  
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.  
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la  
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.  
Correspondențele sînt a se adresa la  
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.  
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

## INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori  
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr  
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 9 Septembrie

Curtea cu jurați din Arad în zilele trecute a pronunțat din nou verdictul „vinovat” în un proces de presă, și tribunalul a condamnat pe cel declarat vinovat la 2 ani închisoare de stat, și la pedeapsă în bani de 1000 fl.

Cel mai proaspăt proces politic este deci acesta, dar totodată și cel mai senzațional.

Generalul Traian Doda este condamnat la 2 ani închisoare și 1000 fl. pedeapsă în bani.

Repetăm din nou cele scrise la acest loc când cu condamnarea învățătorului Albu pentru unii articoli publicați în foaia periodică „Romänische Revue.” Convingerea noastră este, că între impregiurările anormale de ađi, pentru ori ce articol de điar vom fi declarați de vinovați, dacă procuratura va avea ordin să ne tragă înaintea juriului.

Pusă cestiunea, după cum de comun se pune ea în asemenea procese, că adevăta presa română ațită poporațiunea română contra celei unguresci, jurații unguri de sânge, sau în multe casuri unguri din interese, vor aduce verdictul „vinovat” chiar și atunci, când procurorul se va adresa către ei ca către cetățeni ai statului, cu atât mai vĕrtos vor pronunța însă acest verdict, când procororul se va adresa către ei ca către unguri, și va arĕta ca pe riclitate interesele ideei de stat unguresc.

E lucru firesc, că jurații unguri vor declara de vinovat pe cel acusat pentru o idee, care până acuma nicăiri nu a fost definiată mai la înțeles, și se va pedepsi acusatul pentru o idee închipuită numai, căci ideea de stat unguresc până acuma nicăiri nu e înarticulată în lege ca un ce esistent, și sacrosanct, de care nu te poți apropia cu discuțiuni academice.

Trăim în timp, când oamenii sunt puși în temniță pentru nisce idei.

Este de așa curentul, am đis noi, și o repetăm. Curentul de ađi e pĕcătös, și contra curentului până acuma încă nime dintre unguri n'a avut curagiul se pășească afară de un singur om, care pentru aceea cutezanță a sa a fost scos dintre aleșii neamului seu.

Presa ungurescă terorizează publicul în mod neiertat; sub presiunea acestei terorizări se intențiază procesele politice, sub presiunea acestei terorizări rostescă procurorul semnificativele cuvinte: judecați ca unguri, faceți-ve datoria ca ungurii, și sub această presiune pronunță verdictul jurații.

Erau mulți români, și chiar și neromâni, cari credeau, că generalul Traian Doda nu va fi condamnat. Credeau a afla o deosebită liniă de conduită în ținuta generalului Doda. Nu era a se privi după

aceste vederi generalul Doda ca un điarist, care face politică după vederile partidei, la care aparține, ci el trebuie privit ca deputat dietal, care vorbește către alegătorii sei, și critică o stare de lucruri anormală, sau să-i đicem excepțională, pentru care el nu poate executa mandatul primit.

Această excepțională pozițiune a deputatului dietal o va scĭ face destul de evidentă apĕrătorii Eötvös, care este de o rară capacitate între advocații din capitala Ungariei, și nu este fără temei obiecțiunea acelora, cari susțin, că fără nici o basă de drept, fără nici o rađă de speranță în succesul apĕrării, deputatul dietal Eötvös nu primia rola de apĕrătoriu în acest proces intentat generalului Traian Doda.

Erau mulți de tot curioși să vadă cu ochii apĕrarea, și se judece între motivele aduse de procurorul regesc pentru pedepsire, și între cele a apĕrării pentru nepedepsire.

De bună seamă vor fi mulți cari mai cu seamă după ce apĕrătorii s'a provocat la cas de precedentă, unde apĕrarea a fost admisă și în absența acusatului, vor crede, că reprezentantele acusei tocmai pentru aceea nu a admis apĕrarea, ca să fie cu atât mai sigur de verdictul condamnator al juriului.

Noi nu avem până acuma informațiuni speciale și judecăm după cum ne-am format convingerea pe basa rapoartelor din điaristica ungurescă. Mai cu deamĕnuntul vom vorbi deci numai după ce vom avea speciale informațiuni, și numai după ce se va rezolva la forul competent recursul de nulitate insinuat de apĕrătoriu.

## Revista politică.

Presa austro-ungară se ocupă cu mult interes de procesul de presă al generalului Traian Doda; și pe când presa maghiară de ori-ce colorit politică află o mare satisfacție în verdictul pronunțat de curtea cu jurați din Arad, și-l cualifică de un verdict isvorit din curate sentimente patriotice; presa naționalităților — fără de nici o deosebire — desaproabă procedura, arĕtând, că generalul Doda a fost totdeauna cel mai adict bărbat al tronului și credincios cive al patriei, care pentru apĕrarea ei n'a pregetat a sângera pe câmpul de rĕsboiu și a înfrunta năvălirile cele mai dușmănoase. „Kolozsvar” ridicând laude procurăturei regesci, pentru împlinirea datorinții, presentă pe bravul general, ca pe un dușman al statului unguresc, care nu observă legile, ignorează funcționarii și care neconțin agitează pe poporul român contra statului și contra ordinei publice; ba, carele în imper-

ținĕța sa cerbicoasă a împedecat și mersul firesc al iustiției, nepresentându-se la pertractarea procesului.

Foile maghiare totodată, consideră condamnarea ca un refren al înfruntării lui Strossmayer și află o legătură spirituală între dojana făcută de Maj. Sa episcopului Strossmayer și între verdictul curții cu jurați din Arad. „Kolozsvar” înregistrează, că pe când regele au sdrobotit la Belovar cu fulgerul pedepsitoriu al vorbelor sale capul șerpelui panslavistic, curtea cu jurați din Arad unanim a strivit pe sobolul daco-romanismului, tocmai pentru-că acesta poate să prea încredea în pozițiunea la care ajunsese.

Archiducele Carol Ludovic, care a sosit ieri cu înalta sa soție în Sibiu, a făcut o vizită regelui și reginei României la Sinaia. După scirile, ce sosesc din Bucuresci și din Viena, Archiducele a fost încredințat din partea monarchului nostru cu o scrisoare către regele Carol I, prin care-l invită ca să meargă la Viena pe timpul cât va petrece acolo împĕratul germaniei, Wilhelm al II-lea.

Espunerile presei rusesci cu privire la întĕmplarea dela Belovar caracterizează întreaga impresiune, ce o a produs în cercurile rusesci dojenirea episcopului croat. Ea se privește de un act dușmănic Rusiei, care documentează că o apropiere amicabile nu va fi nici când posibilă. Politica fricei scrie „Novoje Wrenja” — începe a domni în cercurile guvernamentale din Viena. Numai astfel se poate esplica întĕmplarea cu episcopul Strossmayer. Episcopul a primit dojana pentru un lucru, pe care nici scaunul papal nu l'a desaprobat, căci Papa Leo XIII-lea nu vede nici un pericol pentru biserică sa, pentru-că episcopul Strossmayer a felicitat o serbare a „schismaticilor”. Depeșa episcopului numai pentru Austro-Ungaria are însemnătate politică, ce se teme de rusificări, și care poartă o politică de frică. Strossmayer cu drept cuvĕnt a putut đice, că conștiința i e curată, căci telegrama sa n'a avut nici un scop politic. Când vor pricepe ce-i din Viena și Budapesta politica, ce le e folositoare? Tonul foilor austro-ungare e așa de dușmănos, încât atât societatea rusească cât și presa rusească nu se poate abținĕ de a nu rĕspunde. Toată răbdarea și are marginile. Din partea rusească s'a făcut totul spre a trăi în amicĭție și în bune legături cu Austro-Ungaria, dar acestea provoacă numai contrariul.

Intreaga ținută a lui Strossmayer e curată, și dojana a făcut asupra întregului slavism o rea impresiune.

## FOIȚA.

### Prânduri domnesci.

(Schĭțe din viața alegerilor pentru dieta țerei unguresci pe un period de 5 ani.)

Românul dela sate e om înțelept când susține, că să nu te pui la masă cu domnii, deoarece cu lingura și dă și cu coada și scoate ochii. Românii cei mai mintoși de pe la orașe au schimbat proverbul cel vechiu sătesc și s'au încercat să-l înlocuească cu unul mai modern: „să nu mâneci cireșe din un blid cu domnii, că-ți aruncă simburii în ochi.”

Înțelesul celor două proverbe e sinonim, numai cât un joc de cuvinte dă totuși celui dintăiu o însemnătate mai mare, căci se poate aplica în toate timpurile, pe când cel cu cireșele numai în luna lui Cireșariu. Se vede deci, că sătenii tot au o porțiune de înțelepciune în capul lor, și ei țin morțiș la ce au auzit și învățat din „moși și strămoși.”

Nu e vorbă, bine și fac țĕranii nostri, când țin morțiș la datinele vechi, cari sunt bune de ținut și mai aduc și oare-cari foloase. De datina aceasta s'a ținut și tatăl meu, Dumneđeu îl odichnească, și el nu a avut cuvinte de a se căi pentru îndĕrătnicia sa. Eu, ca mai prĭcopsit ca el, am afiat că o fi bine să particip la un prând domnesc, să vĕd ce

vorbesc și pun domnii la cale înainte de alegeri. Și nu e lucru de glumă, aștĕptările nu me au înșelat. La prândurile domnesci înainte de alegeri toastele se țin în altă formă, mâncările sunt mai bine gătite, chelnerii sunt mai sprinteni, apoi cafeau neagră și țigările sunt cele mai căutate mărfuri, după ce oamenii s'au îmbuibat la astfelu de ocațiuni.

Dar să iau lucrurile pe rĕnd. La masa mea ca om sĕrac și fecior de opincă nu prea e lung menu sau cum i ar đice un ungur neaos: *menet rendul.*

Mâncările se servesc cu o iuțală estra-ordinară. Și abia poate distinge cel mai mare gurman, că oare, care bucată ar fi trebuit pusă întâiu sau la urmă? pentru-că de regulă, începutul cu sfĕrșitul stau tot din unul și același material. Nu așa e la mesele, ce le dau comiții supremi, înainte de alegeri. Oamenii laici în ale culinei nu află nici când cauza, că de ce bucatele se servesc aproape de a îndoasele la ei acasă, dar după multe combinații vin la ideea, că în lume toate merg pe dos, deci de ce să nu se pună și bucatele de a îndoasele și încă de regulă cele mai rele dintăiu, ca apoi sătui oaspeții odată, cele bune să rămână în abundență pentru personalul de serviț, haiduci și alți logofeți, sfĕșnici mari, fără al căror ajutoriu de multe ori omul antișambrează de giaba pe la căpeteniile politice din țeară.

Eu deci nu mi-am făcut nici un scrupul din soiul mâncărilor ori din rĕndul, cum au fost puse, căci me gândiam tot mereu la mămăliga mea de acasă cu tocană, și eram să saiu dela masă, unde vedeam tot fețe strĕine, cu frunți încrețite, cu ochii păiengenăți și poate cu inimi nu tocmai calde pentru mine; un vecin însă mai pățit ca mine mi đise stăi aci, să vedem ce o fi, și eu sciind, că acest cuget u'a și dus acolo, am rĕmas ca încremenit și înțepenit.

Ce mâncam, părea că puneam după spate, ear când mi-a servit cu inghetată, eram inghetat de jumătate. Să poate? Ei cum nu! Eu sciam pe domnii fuduli, îngâmfați și sburdalnici, desmerdați, oameni cari de ar voi s'ar putĕ scâlă în lapte și ar putĕ se sboare în nori de ar avĕ aripi. Am avut însă privilegiul se me conving de contrariul.

I-am vĕđut puși pe gând, obidați și părea că și muștră conștiința de a nu fi făcut tot bine pe pământ.

Cu deosebire m'a frapat o vorbire a unui magnat, care voia să fie demarcat. Eată ce đicea el: Patria este și trebuie să se asemene cu o clocă, care tot asemenea trebuie să iubească pe puii ei cei albi, ca și pe cei negrii, pestriți etc.

Cloca este Ungaria, și puii sunt naționalitățile ei. Aici nu este român, nu e ungur, nu e sas, ci

## Soartea notariatelor comunale.

Orăștie, în 6 Septembrie.

Șovinismul unguresc cere nouă victime dela naționalitățile istorice ale Ungariei. De un deceniu încoace pierdem mereu și puținele fărâmatări, ce ni le deduse absolutismul german, — pierdem cu desăvârșire clasa funcționarilor români.

La justiția și la administrațiunea statului funcționarii români se răresc, — posturile ocupate de români devenind vacante, se ocupă de străini; nu peste multă vreme funcționarii români vor fi mai rari decât corbii cei albi.

Dar nu numai funcțiunile mai înalte de stat, ce stau sub nemijlocita ingerință a stăpânirii unguresci, ci și alte funcțiuni mai mici încep a trece dela români la maghiari.

Acum vin cu grosul la rând notariatele comunale. Notariul român, care se află în mijlocul poporului, a devenit un spin în ochii ungarilor, trebuie să se scoată din popor acest povătuitoriu al țeranului român și trebuie înlocuit cu indiviți, cari se scie apăsă interesele rasei dominante mai bine și mai cu efect. Mai târziu apoi va veni rândul la învățători și în urmă la preoți. Aceasta este devisa și după aceasta devisa se lucră cu toată energia unde numai se poate.

Legea cea nouă comunală a pregătit terenul pentru operațiunea destructivă. Dreptul discreționar de candidare pretorii încep a-l exercita în folosul aspiranților maghiari, acestia au cele mai sigure prospecte de reușire sub patronatul funcționarilor municipali și prin aceasta pozițiunea notarilor comunali de naționalitate română devine din zi în zi mai grea, mai iluzorie și încetul cu încetul comunele române se vor curăți de notari români. Indată ce vine în vacanță un post notarial, legionul de patrioți nechiverniți, mișcă ceriul și pământul pentru a se incuiba în vetrele române.

Nu se întreabă, dacă respectivul aspirant corespunde pe deplin chemării sale, dacă comuna îl vooșce sau ba, e destul să fie omul sistemului de ași și reușirea lui e asigurată.

Fii poporului român, cari au învățat carte cu multă trudă și jerte materiale sunt astăzi străini în propria lor țară, învățătura, cualificațiunea, încrederea lor la popor nu le ajută nimic. Vechia iobagie reapare în formă nouă.

Și în aceasta stare tristă nu ne rămâne alt mijloc, decât se ne plângem înaintea lumii pentru nedreptățile, ce ni se fac, se arătăm cum și de și, succesive ni se iau beneficiile din mână, cum fii nostri cu învățătura iau lumea în cap și părăsesc pământul strămoșesc, unde nu pot se mai subsiste.

În săptămânile trecute ni s'au prezentat de nou un cas, care confirmă cele ce am și mai sus.

În comuna Balșa, pretura Geoagiului de jos, comună curat românească — s'a ales notariu comunal un maghiar neaoș cu numele Farkas. Cei 3 aspiranți români s'au trecut pur și simplu cu vederea. Pretorul nu i a pus în candidație și prin aceasta poporul nu s'a putut pronunța. Lege avem și după lege trebuie se moară! Destul, că comuna are astăzi notariu unguresc și lucrul e isprăvit. Va fi bine însă se o punem și aceasta la răvaș.

Așa s'a întâmplat în Balșa, așa se va întâmpla și în alte comune și încă în măsură și mai mare.

În curând va fi alegere de notariu comunal în Turdaș, lângă Orăștie, — comună românească, în locul răpusatului notariu Todor. Și cu privire

toți fii ai acestei cloace, și pe toți trebuie să-i încâldească, scutească și nutrească deopotrivă.

Eram încântat și din rece, ce eram, până a nu soarbe din cafeaua me inferbântasem foc. Vine alt orator și ne spune: că Ungaria poate fi domnită sau numai de unguri, dar se facă părtași și pe ceialalți cu ei, sau de absolutism, dar atunci au să fie toți egal asupriți. Deci o fi bine să-și tragă ungrii seamă, și sub firma de egalitate să amăgească pe celelalte popoare, ca cu atât mai bine să-și tragă pe sforă. Earăși m'a cuprins sloiu de ghiată și era p'aci să plec, de nu me ținea vecinul de roc.

Vine al treilea și află și el un adevăr ca și o găină oarbă câte un grăunte, ne spune, că de nu vom împăca pe români o să dăm de rău cu ei.

Al patrulea în Ungaria nu mai vedă decât două soiuri de oameni: debitori și creditori, cei din urmă însă locuesc afară de marginile ei prin Viena, Berolina, Paris și Londra, până când în Ungaria sunt numai datorații acestor bancheri și nu numai singuraticii, dar și țeara întreagă e vândută.

La aceste ear am înghețat și me uitam în jurul meu, că oare nu cum va vr'un creditor să me provoace să-i plătesc vr'un cont, ear pe mulți nemeși, cari au vândut lână de pe oi până nu o au tuns, sau grăul până nu l'au secerat îi luase și mai mari fiori, când Răiosenberg își uita cu câte o căutătură miloasă la ei.

la această comună se fac de pe acum încercări pentru a se alege un patriot. Vom vedea, ce va fi și cu aceasta comună. Tare ne temem, că și aici uneltirile „patriotice“ vor aduce stricare comunei.

Atragem atențiunea bărbaților nostri cu influință din aceste părți, ca în cercul lor de activitate să lucre și să stăruească ca în locul vrednicului notariu repausat Todor, se fie ales earăși un notariu român în interesul comunei și al adevăratei administrațiuni. Sus să avem deci inimile! X.

## Epilogul desculpării mele.

Arad, Iuliu, 1888.

(Urmare.)

Sunt cu desăvârșire eronate și fără sens raționamentele acestea ale „preotului ortodox“: „Când dară guvernul țerei a luat la cunoștință (nu aprobat precum șișce dl Mangra,\*) statutele reuniunii cu scop confesional ortodox, aceasta a putut să o facă și a făcut-o de sigur numai cu rezerva dreptului bisericeii noastre ortodoxe, ca adecă reuniunea și scoala ei să fie subordonate jurisdicțiunii bisericesci, pentru-că nici nu se poate presupune despre guvernul Majestății Sale regelui nostru apostolic și statului nostru constituțional, ca să fie intenționat vătămarea dreptului și autonomiei bisericeii române ortodoxe prin autorizarea unei corporațiuni neortodoxe spre exerciarea unui scop confesional ortodox, aparținătoriu după legile țerei și după statutul organic exclusiv dreptului autonom al bisericeii noastre.“ Nu am mișunea, ca se me fac apărătoriu guvernului. Cât de mult respectează el dreptul și autonomia bisericeii în respectul scoalelor confesionale, a dat dovezi palpabile prin legea pentru introducerea limbii maghiare în scoalele populare, apoi prin legea pentru scoalele medii. În cazul de față însă, cu afacerea scoalei reuniunii, i se face mare nedreptate, dacă i-se atribue intențiunea de a vătămă dreptul și autonomia bisericeii numai pentru-că a confirmat dreptul reuniunii, ca să înființeze și se susțină o scoală confesională gr or. română. Căci, cine a stat ori stă în potriua bisericeii, ca ea să înființeze scoală de fete? Sau cine vrea să-și aroage drept în afacerile unui institut înființat și susținut de biserică? Numai în casurile acestea ar putea fi vorba de vătămarea dreptului și autonomiei bisericeii. Guvernul, din contră, aprobând statutele reuniunii, a lăsat neatins dreptul bisericeii asupra scoalei, după cum a fost dorința și intențiunea reuniunii, care e fundatorul și proprietariul scoalei după lege. „Preotul ortodox“ face prea mare abuz de întrebuițarea cuvintelor „ortodox“ și „ortodoxie“ ca atributele unui institut de educațiune pentru copii. Căci institute confesionale ortodoxe în sens propriu sunt institutele, în care se predau științele teologice, adecă seminarele teologice. Ear scoalele populare, apoi scoalele medii numai în sens impropriu se numesc confesionale, *întru cât adecă ele stau sub administrațiunea bisericeii*; fiind obligatoare sub raportul didactic, aceleași obiecte de învățământ și pentru scoalele confesionale, care sunt pentru celea comunale și de stat, după art de lege XXXVIII din 1868. Frasa aceasta: „exerciarea unui scop confesional ortodox aparținătoriu exclusiv dreptului autonom al bisericeii noastre“ e necorectă și fără sens, căci ortodoxia este un deposit comun, la care toți oamenii au drept, fiind toți chemați la cunoșcerea și mărturisirea adevărului. Misiunea bisericeii ortodoxe este, ca să îmbrățișeze cu iubire de mamă pe toți oamenii, cari tind la „exerciarea unui scop ortodox“ dacă odată scopul în adevăr e „ortodox.“ (În românesce se șișce: realizarea sau atingerea unui scop

\*) Eu șișce: aprobat, căci a lua la cunoștință, în asemenea casuri, înseamnă a aproba, și a nu lua la cunoștință: a reproba, precum s'a și întâmplat întâia oară, când guvernul n'a luat la cunoștință statutele reuniunii, decât după ce s'au făcut în ele unele m. difișări, după cum el a pretins. Not. Cor.

Am vădut deci, că nu e tot aur ce străluce.

Am vădut, că înainte de alegere oamenii sunt altmintrelea ca bunăoară după alegere și tot ce mi pare rău e, că în viitoriu o să avem ocașiune numai din 5 în 5 ani a vedé pe domniile cei mari șișcându ne fraților cetățeni, până când, până aci aceasta o vedeam barem la 3 ani.

Mai vine și un alt necas. În 5 ani pot și uita oamenii aceste datine frumoase.

Eu unul am învățat multe din participarea la acel prânș domnesc și deși deastădată nu au fost ci-reșe la masă, ca să mi se dea simburi în ochi, dar cu toate aceste procopsit, cum am eșit dela acest prânș mi-am propus, că se nu me mai duc la prânșuri domnesci, ci se rămăiu să mi mănăc mamăliga mea cu tocană acasă și voi avea mai multă ticnă. Cine vrea urmeze-mi sfatului.

Turturel Codreanu.

\*) (Atentat). Ministrul de finanță bulgar, era să cadă victima unei mâni ucigătoare. În călătoria sa la București spre a contracta împrumuturi a fost atentat în ceupele trenului de un bulgar, Kiseloff. Atentătoriu a tras șese focuri de revolver, din care trei gloanțe au nimerit în peptul ministrului. Ranele, după cum s'a constatat nu sunt mortale.

al bisericeii ortodoxe, și numai despre credință sau dogmă, că e ortodoxă ori neortodoxă). Și cine va contesta, că reuniunea femeilor române din Arad, ca societate culturală, fără caracter confesional, prin înființarea și susținerea unui institut de fete române, pus sub auctoritatea bisericească, nu tinde la realizarea unei probleme a bisericeii ortodoxe române: propagarea culturai naționale religioase în ficele poporului?

Dar să admitem pe un moment, ceea ce afirmă „preotul ortodox“ că confesionalitatea reuniunii este condițiune „sine qua non“ pentru esistența scoalei cu caracter confesional, — cum de oamenii luminați și cunoscători de legi, că domni: D. Bonciu, I. P. Dessean, V. Pagubă, I. Beleş etc. energicii apărători ai supplementului de statute din punct de vedere confesional, — n'au prevădut-o această dela început, când s'au elaborat statutele reuniunii și s'au trimis guvernului spre întărire? Cum de oamenii numai în momentul ultim, când reuniunea avea să se constituie, află că, dreptul autonom al bisericeii este jignit și interesele ortodoxiei periclităte, dacă reuniunea nu va fi corporațiune confesională gr. orientală? Înțeleg, dacă guvernul ar fi făcut difișități reuniunii, și nu i ar fi permis, ca ea, ca corporațiune fără caracter confesional, să întrețină scoală confesională, — înțeleg șișce, în cazul acesta, ca reuniunea însăși să revină la modificarea statutele sale, pentru salvarea scoalei confesionale, dar când guvernul o lasă în pace, și numai unii oameni, sub firma intereselor bisericeii, îi pun difișități: lucrul îmi pare foarte ciudat, cu atât mai ales, că ideea de confesionalitatea reuniunii n'a fost sulevată din nici o parte, când s'a plănuit și s'a lucrut pentru înființarea ei. Nimenea nu s'a gândit atunci, că concursul activ al femeilor române gr. catolice pentru reuniune și scoala ei ar fi pernicios pentru ortodoxia bisericeii noastre. Din contră, în adunarea primă a femeilor române din Arad, în care s'a hotărât înființarea reuniunii, au luat parte femeile, fără osebire de confesiune. În comitetul provisor au fost alese și trei femei r. catolice. S'a făcut apel la toți românii și s'au adunat bani pentru ajutorarea unei societăți culturale a *tuturor femeilor române*! În sfârșit, toată lumea șcia de o reuniune a femeilor române din Arad și provincie, fără caracter confesional!

Sentimentul de dreptate și moralitate, cu care „preotul ortodox“ aprețiază întreagă afacerea reuniunii, precum și atitudinea mea în afacerea aceasta, se reflectă foarte marcat în următoarele concepțiuni stilistice: „Dar lăsând la o parte întrebările de drept public și de legi ale bisericeii și statului, precum întrebarea suveranității reuniunii și bisericeii, — întreb pe dl Mangra, oare, cu drept, ori fără drept, nu pretinde interesul spiritual și salutea bisericeii ortodoxe, ca cea corporațiunea, care e chemată în prima linie a griji de conducerea unei scole ortodoxe, să fie și ea însăși ortodoxă, ca din această scoală să fie eschisă ori-ce influință heterogenă ortodoxie? Și dacă aceasta este așa (?), cum de nu s'a știut dl Mangra ca călugăr ieromonah de misiunea și vocațiunea sa a lupta și a se jertfi pentru promovarea intereselor bisericeii sale? Sau dl Mangra se va scusa, că-i stau în cale legile civile interpretate de densul în sens răușcit spre defavorul bisericeii? Sau nu se ține pe sine dl Mangra de următoriu apostolilor creștinătății, cari toema pentru-că a propagat creștinătatea contra legilor statului de atunci au suferit moarte și torturi pentru biserica lui Christos? Dacă dl Mangra susține, că biserica ortodoxă n'are drept de a-și promova interesul seu confesional față de reuniune, din acel motiv, că după lăicitea d-sale ar sta în cale legile civile, atunci d-sa prin astfelu de principiu dă vot de blam Apostolilor și martirilor, cari s'au consacrat pe sine chiar pentru aceea, că au luptat pentru biserica contra legilor civile de atunci, făcute spre împedecarea și nimicirea creștinătății! Unde ești deci dl Mangra cu fidelitatea și serviciile făcute bisericeii ortodoxe? Nicăiri!“ (Va urma)

## Procesul de presă al generalului T. Doda.

Încă înainte de 9 oare sala era indeseată de ascultători, între cari se aflau o mulțime de avocați români, preoți și învățători. Acusatul nu s'a prezentat din cauza morbului. Ca acusator a fost sub-procurorul Vincențiu Csernă, ear apărătoriu, deputatul și marele orator Eötvös. După constituirea juriului, apărătoriu a propus să se facă pertractarea deși lipsia acusatul. Sub-procurorul a fost contra acestei propuneri. Tribunalul a admis pertractarea, dar a refusat apărarea deputatului Eötvös. Acesta a insinuat recurs de nulitate. Procesul s'a pertractat deci fără apărare, numai pe basa discursului vice-procurorului; retrăgându-se jurații, după o scurtă sfătuire la întrebările: Dacă Doda este autorul articolului incriminat? și dacă conține articolul agitațiune în contra națiunei maghiare? au răspuns 12 jurați ununim cu: *da*. Procurorul ceru aplicarea § 90 al codicelui penal și măsurarea celei mai grele pedepse. Sentința s'a publicat la 11 oare între strigate de „éljen.“

Diariul „Egyetértés“ ocupându-se de acest proces și după forma sa în care a decurs, într'altelă șișce: „Tribunalul din Arad, ca judecătoria de presă după §§ 80 și 81 din ordinațiunea ministerială, prin care se regulează procedura în cauze de delict de presă a fost constrins se procedă după cum a proces, dar pentru aceea după § 83 din aceasta ordinațiune, fie că Curia va cassa pertractarea, fie că nu, o pertractare nouă trebuie să se țină. § 83 sună astfelu:

„Când acusatul nu s'a prezentat și s'a dejudecat la închisoare, pedeapsa aceasta fără o pertractare nouă nu va fi esecutabilă asupra acusatului, dar urmarea sentinții va fi,

că dejudecatul — dacă altfel nu se poate — va fi adus înaintea juriului cu forța puterii publice, lipsindu-se eventual și de libertatea sa personală.“

T. Doda așadară la tot cazul încă odată va fi adus înaintea juriului.“



Grea lovitură și ireparabilă pierdere a îndurat în zilele acestea familia procurorului reg. de stat din Deva, a stimabilului nostru confrate *Simeon de Horváth*, răpindu-i nemiloasa moarte Mercuri, în 7/19 Septembrie a. c., pe iubita și de toți stimata lui soție, **Eufemia** născ. **Lobonțiu**, aici în Sibiu în casa părintească de lângă buna și iubita ei soră, *Iosefina* v. d. *Răducu*. Această pierdere e cu atât mai simțită, cu cât ea atinge și biserica și națiunea noastră, căci reposata a fost una dintre cele mai credincioase fidele ale lor. Crescută din casa părintească în virtuțile cardinale creștinesci: în frica lui Dumnezeu, în iubirea de aproapele și în alipirea către biserică și națiunea sa, reposata a păstrat aceste virtuți până în ultimele momente ale vieții sale. În tot decursul fericitei sale căsătorii de 26 ani grijea principală a repozatei a fost: să crească copii, cari i rându-i se Dumnezeu, în acele virtuți ereditate dela părinți, și astfel să dea societății omenești membri folositori; și pe când era aproape de a se bucura de fructele ostenelelor sale, cruda moarte o răpi din mijlocul familiei, — luă însă cu sine în mormânt firma speranță, că semința cea bună sădită în frăgetele inimii va produce roada îmbelșugată la timpul său.

Religiozitatea și pietatea repozatei e cunoscută în tot locul, unde a petrecut dânsa. Cu deosebire iu-bia repozata frumuseța Casei lui Dumnezeu, ca dovadă viă despre aceasta pot servi odoarele dăruite de dânsa bisericii celei mari și frumoase din Deva.

Inzestrată dela natură cu inimă nobilă, repozata luă parte cu toată sinceritatea la nenorocirile, ce veniau asupra deaproapelui și se simția fericită, dacă putea aduce balsam vindecătoriu ranelor celor ajunși de nenorociri, povățuind, ajutând și dând sfaturi de mamă orfanilor.

Nu e intențiunea noastră, dar nici locul nu e aici, a scrie biografia defunctei, repetăm numai ceea ce am spus mai sus: că grea e lovitură și ireparabilă pierdere, ce a ajuns familia confratelui nostru iubit *Simeon de Horváth*; să-i servească însă spre consolarea stimei generale, de carea s'a bucurat în viață regretată sa soție, și condolența nefățarnicită manifestată din partea tuturor consăngenilor, amicilor și cunoscuților, ear repozatei îi dăcem: Fie-i țărina ușoară și memoria în veci binecuvântată!

Din partea familiei ne-a venit următorul anunțiu funebral:

**Eufemia de Horváth** născ. **Lobonțiu**, în anul al 42 al scumpei și pioasei sale vieți, dedicate fericirii familiei, și în al 26 al fericitei căsătorii, după lungi și grele suferințe, suportate cu rezignațiune creștinească, astăzi la 8<sup>1/2</sup> oare dimineața, fiind împărtășită cu sântele taine, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului.

Rămășițele pământesci ale scumpei defuncte se vor transporta Vineri în 9/21 Septembrie a. c. la 4 oare după amiază din casa părintească, strada Măcelarilor Nr. 30, în cimiteriul dela biserică ortodoxă română din suburbiul Poarta-Turnului spre repaus etern.

Cuprinși de adâncă durere aduc această știre jalnică tuturor consăngenilor și cunoscuților.

Sibiu 7/19 Septembrie, 1888.  
*Simeon de Horváth*, procuror reg. de stat în Deva, ca soțiu *Camill*, *Aureliu* și *Constanța de Horváth*, ca fii. *Nicolau Lobonțiu*, *Iosefina Lobonțiu*, v. d. *Demetriu Răducu*, ca frate, resp soră. *Nicolau Lobonțiu* și *Teodosie Lobonțiu*, ca veri. *Ilona comtesa de Künmár*. *Nicolau Lobonțiu*, *Anna Sterca Șuluțiu* măritată *Nicolau Lobonțiu*, ca cumnate.

## Varietăți.

\* (Archiducele Carol Ludovic în Sibiu.) Ieri la 1 oară și câteva minute d. m. a sosit Altefa Sa cu tren separat aici. La gară a fost întâmpinat de șefii autorităților civile și militare precum și de Escel. Sa L. P. S. Domn arhiepiscop și metropolit al nostru *Miron Romanul*, și de o deputațiune de dame a reuniunii „Crucea roșie.“ După ce i s'a făcut Altefii Sale prezentările amfioaiților de față prin dl vice-comite *Thalman*, ear Inaltei Sale soții *Maria Teresia* i s'a predat un frumos buchet de flori din partea reuniunii amintite adresându-se către toți notabilii cu câte o întrebare, s'a pus în trăsuri, și între entusiasticele urări ale numerosului public present, Altefele Lor a descins la hotelul „*Neurhher*.“ După prânz pe la 4 oare a

cercetat espozițiunea periotică de industrie. Seara la 7 oare Inaltei oaspeți a luat parte la dineul dat de comitele suprem contele *Bethlen*, după ce la 10 oare, imediat a plecat la *Piski*.

\* De ministru al cultelor și instrucțiunii publice e denumit — după cum anunță depeșile din *Bpesta* — dl conte *Csáky Albin*.

\* (Invitare.) Din incidentul adunărilor generale ale reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din districtul X, Brașov, se va da Duminecă seara la 11/23 Septembrie a. c. un bal în sala cea mare a noului hotel comunal. Balul se va începe cu o producțiune de cântări corale. Din venitul curat este destinat o jumătate pentru fondul reuniunii învățătoresci, cealaltă jumătate pentru biblioteca școlară și spre cumpărare de cărți copiilor săraci din loc.

Ofertele marinimoase se primesc cu mulțămită și se vor cuita prin jurnale la timpul său.

\* (Procesul dlui *Dr. Vasiliu Lucaciu*, paroch gr. cat.) Foile din *Budapesta* aduc știrea, că instanța a II a, adică tabla regească, unde a fost apelat dl *Lucaciu* punerea sa sub cercetare criminală, ce i s'a intentat sub cuvânt de agitare, s'a decis în mod aprobătoriu Așadară tot înainte pe calea apucată!

\* (O aventură a Majestății Sale.) Cetim în *Revista politică*: Monarhul Austro Ungariei se preumbla în luna trecută prin valea *Jainzen* lângă *Ischl*. Un țeran se apropiă de el și se puse la vorbă: „Sunt mulți oameni în *Ischl*, dar mie nici unul nu mi poate ajuta; am o rugăminte la curte, dară nu-mi vine rëndul să me vîd și eu înaintea împăratului. De ar trăi fericitul arhiduce *Francisc Carol*, tatăl împăratului, el me cunosea și acum ar pune o vorbă bună pentru mine.“ Împăratul îi duse zimbînd: „Ei povestesc mi și mie, ce rugăminte ai, poate că-ți pot da eu vre-un svat, măcar că nu sunt așa prieten cu d-ta ca *Francisc Carol*.“ Țeranul îi povestii tot ce avea de povestit. După câțeva vreme se apropiă o grupă de oameni, cari sălutară plini de respect. Țeranul grăi atunci: „Trebuie să fii D-Ta om mare, de te onorează oamenii atît de mult.“ După 2<sup>1/2</sup> oare țeranul ajunse acasă. Aici află, că un servitoriu de curte fusese la el să-i spună, că împăratul i-a împlinit dorințele.

\* (Neesactitate.) „Telegraful“ din *București* luând notiță despre convocarea congresului nostru național-bisericesc înșiră pe câți-va dintre deputații aleși la congres, dar numește între deputații aleși, cari în acest period nu sunt aleși cum e d. e. și dl *Eugen Brote*.

Mai interesantă e însă observarea: „Desbaterile vor fi foarte interesante, mai cu seamă că congresul, nu s'a intrunit demult.“ Apoi „multul“ acesta se reduce numai la 2 ani, căci în 1886 a fost ultimul congres, pe când congresul de regulă se intrunesc numai la 3 ani odată.

Ne pare bine că colegii de preste munți se interesează de afacerile noastre, dar preste tot ar fi de dorit mai multă cunoștință de cauză.

## Bibliografie

— „*Romaenische Revue*“. A apărut fasciculul pentru Septembrie, conținînd un raport detaliat despre procesul de presă, pertractat la *Arad* în 30 August, dimpreună cu articolii incriminați. Acest raport a apărut și în edițiune separată. Prețul 50 cr. Se capătă la direcțiune în *Resicza*.

„*Candela*“ foaie bisericească-literară Nr. 9, are următorul cuprins român: *Istoria catechumenatului creștin*. — *Omiliile sântului Ioan Chrisostom* la epistola către romani. — *Predică pentru Dumineca 18 (19) după Rusalie*. — *Predică despre beție*. — *Cronică*.

## Programa

adunării gen. a societății de fond teatral român și a festivităților, ce se vor ține la *Lugoș*.

I. În 28 Septembrie 1888. Vineri.

Primirea oaspeților la gara călei ferate din partea comitetului arangiatoriu. Încortelarea lor. Seara la 9 oare convenire de cunoștință împrumutată la hotel „*Concordia*.“

II. În 29 Septembrie 1888. Sâmbătă.

1. Participare la serviciul D șeesc în biserică gr. cat. și gr. orientală la 8<sup>1/2</sup> oare. Cântările se vor executa prin corul societății rom. de cânt din *Caransebeș*.
2. La 10 oare se adună publicul în sala ședințelor. Se alege o deputațiune de 3 membri spre a invita pe președintele la adunarea generală.
3. Președintele va deschide adunarea generală.
4. Președintele și oaspeții vor fi binevențați din partea comitetului arangiatoriu în numele *Lugoșenilor*.
5. Se alege doi notari pentru ședințele adunării.
6. Secretariul societății va citi raportul comitetului societății asupra lucrării sale dela adunarea generală ultimă încoace.
7. Se alege o comisiune de 5 membri pentru esamianarea raportului și pentru propuneri.

8. *Cassariul* comitetului societății va citi raportul despre starea casei cu sporiul dela ultima adunare încoace și preste tot despre averea ei.

9. Se alege o comisiune de 5 membri pentru esamianarea raportului *cassariului*.

10. Se alege o comisiune de 5 membri, cari în înțelesul § 4 din statute vor câștiga membrii fondatori, ordinar și ajutători pentru societate.

11. Dl *Simeon Popețiu* va citi discursul său „*Nunta la români*.“

12. Președintele încheie ședința.

III. Seara concert și teatru.

13. Piese și persoanele se vor face cunoscute prin afișe.\*

La concert va cânta: a) corul bărbătesc a „*Reuniunii române de cântări și musică din Lugoș*“; b) domnișoara *Teodora Nedelcu*; c) d-șoara *Sidonisa Maior*; d) *D. Dr. Dem. Florescu* și d-șoara *Sofia Florescu*; e) d-șoara *Cornelia Bésán*; f) cor. micst al „*Reuniunii rom. de cânt și musică*“ din *Lugoș*.

14. La teatru se va juca: „*Tigrul bengalic*“ sau „*modernul Othello*“. Comedie în 1 act.

Persoane: D-șoara *Cornelia Ianculescu*, d-șoara *Emilia Cosgaria*, dl *Aug. Tuculia*, dl *Virgil Thomici*.

„*Cinel-cinel*“, comedie populară de *V. Alecsandri* în 1 act.

Persoane: D-șoara *Cornelia Ianculescu*, d-șoara *Emilia Cosgaria*, d-șoara *Teodora Nedelcu*, dl *Dr. Dem. Florescu*, dl *Aug. Tuculia*.

15. Cina comună.

IV. În 30 Septembrie. Duminecă.

16. Președintele deschide ședința și procesul verbal al ședinții din 29 Septembrie se cetesce și autentică.

17. Raportul comisiunii pentru câștigarea membrilor noi.

18. Raportul comisiunii asupra socoților *cassariului*.

19. Raportul comisiunii asupra raportului comitetului și alte propuneri în interesul fondului de teatru.

20. Propunerea adunării generale din *Șomcuta-mare* despre un premiu de 300 fl. pentru cea mai bună piesă teatrală originală, conform deciziei de sub Nr. 6 al adunării generale din *Oravița*.

21. Se va decide locul adunării generale pro 1889.

22. Se alege o comisiune de 3 membri spre autentificarea protocolului.

23. Președintele încheie ședința.

V. *Banchet*.

Corul român din *Caransebeș* și *Lugoș* va executa mai multe cântări.

24. La 4 oare d. m. Emulațiunea corurilor plugarilor cu cântări vocale pentru premiile *Lugoșenilor*:

1. Un pocal de argint. 2. Un băț de tact. 3. Un acordion și a privațiilor. 4. *Victor Mihályi*. 5. *Michail Bésán*. 6. *Coriolan Bredicean*.

Chorul reuniunii române de cântări din *Caransebeș* deschide emulațiunea cu o cântare, apoi vor emula, corul plugarilor câte o cântare din comuna *Babșa*, *Belinț*, *Budinț*, *Bocșa rom.*, *Costeiu m.*, *Gavosdia*, *Gruin*, *Herendiesci*, *Ietar*, *Paniova*, *Răchita*, *Satumic*, *Selbagiel*, *Silha*, *Susanovetz*.

Emulațiunea se va încheia prin corul bărbătesc al „*Reuniunii române de cânt și musică*“ din *Lugoș*.

25. Urmează judecata juriului compus de către subserisul comitet arangiatoriu din 5 bărbați de specialitate și neinteresăți, apoi împărțirea premiilor.

Chorul, care nu va obține atare premiu, va primi litere de recunoștință și de aducere aminte pentru conlucrarea la festivitățile adunării generale.

VI. Seara la 9 oare.

26. Petrecere de joc.

Dat din ședința comitetului arangiatoriu, ținută în *Lugoș*, în 10 Septembrie 1888.

*Mich. Bésán*,  
președinte.

*Dr. St. Petrovici*,  
secretariu.

\*) Dacă suntem bine informați.

Red.

## Loterie.

Mercuri în 19 Septembrie, 1888.

Brünn: 69 25 54 62 84

## Bursa de Viena și Pesta.

Din 21 Septembrie 1888.

	Viena	B.-pesta.
Renta de aur ung. de 6% . . . . .	—	—
Renta de aur ung. de 4% . . . . .	100.90	100.90
Renta ung. de hârtie . . . . .	90.95	98.80
Renta de aur austriacă . . . . .	110.80	110.80
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung. . . . .	98.50	98.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung. . . . .	—	—
Obligațiuni urbariale tem.-băn. cu sorți . . . . .	104.50	104.—
Obligațiuni urbariale transilvane . . . . .	104.70	104.50
Obligațiuni urbariale croato-slavonice . . . . .	104.—	104.—
Împrumutul druzurilor de fer ung. . . . .	145.50	146.—
(blig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung. . . . .	112.50	112.50
Obligațiuni urbariale ung. . . . .	105.—	105.—
Galbin . . . . .	5.77	5.75
Napoleon . . . . .	9 62 <sup>1/2</sup>	9.62
100 marce nemșeci . . . . .	59.50	59.55
London pe (poliță de trei luni) . . . . .	121.80	121.90

Nr. 243 [1923] 3-3

**CONCURS.**

Pentru reîntregirea postului de capelan în parochia gr. or. Hondol, tractul Gioagiului I de clasa a III-a, pe baza incuviințării Prea venerabilului consistoriu arhiepiscopesc din 22 Iunie a. c. Nr. 2669 B. se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare. Emolumentele împreună cu acest post sunt:

Din venitul parochial anual de 400 fl. două terțialități.

Concurenții, cari vor reflecta la acest post și trimită cererile instruite conform legilor în vigoare, la subscrisul oficiu protopresbiteral, până la termenul mai sus indicat.

Hondol, 21 August, 1888.  
In conțelegere cu comitetul parochial  
Oficiul protop. gr. or. Gioagiului I.

Vasilii Pipoș,  
protop.

Nr. 303 [1924] 3-3

**CONCURS.**

Pe baza ordinului consistorial de datul 5 Iuliu 1888. Nr. 2804 B. se descrie concurs pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch Ioan Popa Ințu din Perșani cu termen de 30 zile de la prima publicare.

Emolumentele sunt:

Jumătate din toate venitele parochiei de clasa a III-a, cari computează la o altă dau suma de 207 fl. 50 cr.

Doritorii de a compete la acest post și aștearnă petițiunile instruite în sensul statutului organic și al regulamentului pentru parochii din 1878 la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul susindicat.

Făgăraș, 15 August, 1888.  
Oficiul protopresbiteral al Făgărașului.  
In conțelegere cu comitetul parochial gr. oriental.

Iuliu Dan,  
adm. prot.

Nr. 520 [1916] 3-3

**CONCURS.**

Pentru ocuparea posturilor de învățători la scoalele populare din comunele mai jos numite, în protopresbiteratul Lupșei, se descrie concurs cu termenul pe 11 Septembrie v. 1888.

1. Căcova-Jerii, cu salariu în bani 150 fl.; 60 kgr. legumă; 28 ferdele bucate, grădina scoalei, cartir și lemne.

2. Ocoliușul-mic, cu salariu în bani 120 fl.; 35 kgr. legumă; 15 ferdele bucate; cartir și lemne.

3. Sartăș-Brăzești, cu salariu în bani 160 fl., cartir și lemne.

4. Bedeleu, cu salariu 150 fl.; 70 kgr. legumă, 20 ferdele bucate, cartir și lemne.

5. Mogoș-Mămăligani, cu salariu 100 fl.; 10 ferdele bucate cartir și lemne.

6. Vința, cu salariu 100 fl. cartir și lemne și de la fie-care comună ca diurne pentru conferințele învățătoresci câte 7 fl.

Doritorii de a compete la unul din aceste posturi și aștearnă cererile concursuale la acest oficiu provădate cu documentele recerute de „Stat. org.” și Normativul școlariu.

Ofenbaia, în 10 August, 1888.  
Oficiul protopresbiteral gr. or. al Lupșei.

Ioan Danciu,  
protopresbiter.

Nr. 611 [1921] 3-3

**CONCURS.**

La scoala noastră parochială cu trei clase în Poplaca, stațiunile învățătoresci pentru clasa I și II, sunt a se ocupa în mod definitiv.

Emolumentele sunt:

Pentru învățătorul clasei I, 210 fl. din cassa bisericească, cartir natural în edificiul scoalei, lemne de foc și folosirea grădinei din curtea scoalei.

Pentru învățătorul clasei II, carele va ține și scoala de repetițiune, 250 fl.

din aloziul comunal, 3 orgii lemne de foc, cartir natural și folosirea grădinei școlare. Salariile se plătesc anticipativ în cartale anuale.

Se cere de la concurenți să fie versați în cântările și ritualele bisericesti, având a ține strana în biserică duminică și sârbătoarea.

Concurenții, de la cari se cere ca sub durata concursului în vre-o duminică sau sârbătoare să se presene teze și să cânte în biserică din Poplaca, cererile concursuale, provădate cu atestat de calificațiune și alte documente în termen de 30 zile, de la prima publicare a acestui concurs, să le adreseze la subscrisul.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului în conțelegere cu comitetul parochial.

I. Hannia,  
adm. protopp.

Nr. 516 [1925] 3-3

**CONCURS.**

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroch din parochia de clasa III-a Ciceu Hășmaș, se descrie prin aceasta concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare.

Emolumentele împreună cu acest post sunt următoarele:

1. Casa parochială cu o încăpere o tindă și o cămară.

2. Porțiunea canonică, constătoare din 1400<sup>o</sup> grădină; 615<sup>o</sup> curtea casei parochiale și cimiteriul; 11 jugere 1110<sup>o</sup> agrii și 3 jugere 1580<sup>o</sup> livezi.

3. De la 90 căși câte o ferdelă mare (20 cupe) de cucuruz sfărmat sau 1 fl. 20 cr și câte o ți de lucru cu palma, sau 40 cr.

4. Stolele usitate, cari se pot afla de la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Toate acestea emolumente dau la o altă un venit anual de 381 fl 10 cr.

Concurenții au a și așterne petițiunile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis susindicat.

Deeș, 12 August, 1888.  
Oficiul protopresbiteral al tractului gr. or. al Deeșului, în conțelegere cu respectivul comitet parochial.

Teodor Herman,  
protopresbiter.

Nr. 514 [1911] 3-3

**CONCURS.**

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci la scoalele din parochiile mai jos însemnate se descrie prin aceasta concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare, și anume:

1. Bonțida, cu salariu anual de 200 fl., ce se încasează din repartițiune de la popor.

2. Chiuești, cu salariu anual de 240 fl. din repartițiune de la popor și câte un car de lemne de foc de la părinții fie-cărui elev, din cari lemne este de a se încălzi și odaia școlară.

3. Deeș, cu un salariu de 100 fl.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi învățătoresci au a și așterne petițiunile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Deeș, 4 August, 1888.  
Oficiul protopresbiteral al tractului gr. or. al Deeșului, în conțelegere cu scaunele școlare respective.

Teodor Herman,  
protopresbiter.

Nr. 446 [1920] 3-3

**CONCURS.**

Pentru întregirea posturilor vacante învățătoresci în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul gr. or. al Bistriței se descrie prin aceasta concurs în termen de 30 zile de la datul de mai jos:

1. în Borgo Bistrița, pentru

doe posturi învățătoresci cu salariu anual de 200 fl. v. a. din fondul școlariu.

2. în Blasfaș, de sus, pentru un post învățătoresc cu salariu anual de 150 fl. v. a., cartir și lemne

3. în Galați, pentru un post învățătoresc cu salariu de 200 fl. v. a. de la popor.

4. în Chintelnic, pentru un post învățătoresc cu salariu de 150 fl. de la popor.

Petenții au a și așterne suplicele instruite conform legilor din vigoare în termenul susindicat la Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriței.

Borgo Bistrița, în 15 August, 1888.  
In conțelegere cu comitetele parochiale.

Simeon Monda,  
protopresbiter.

Nr. 303. [1918] 3-3

**CONCURS.**

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci de la scoalele gr. or. române din comunele mai jos însemnate se descrie concurs cu termen până la 15 Septembrie a. c. st. v.

1. Lăpușnic, cu salariu de 150 fl. solvinți în 4 rate treilunare anticipative, cartir liber și 25 carăde lemne.

2. Lăpușnic inferior Ohaba, cu salariu de 208 fl. și adică: a) 94 fl. în bani, b) 95 măsuri cucuruz în boambe à 1 fl. 20, 114 fl., cartir liber și 16<sup>o</sup> lemne.

3. Panc-Seliste, cu salariu de 200 fl., solvinți în 4 rate treilunare anticipative, cartir liber și 8<sup>o</sup> lemne.

4. Săcămaș, cu salariu de 153 fl. și adică: a) 70 fl. în bani, b) 50 măsuri cucuruz, 60 fl. c) 4 măsuri fasole 8 fl. d) folosirea a două grădini 15 fl. cartir liber și 8<sup>o</sup> lemne.

5. Stăncesti Ohaba, cu salariu de 130 fl. și adică: a) 120 fl. în bani, b) folosirea a două grădini 10 fl., cartir liber și 8<sup>o</sup> lemne.

În comunele de sub pct. 2, fiind scoale în ambe comunele, învățătorul va fi îndatorat a ține prelegeri tot a doua ți în fie-care comună.

Doritorii de a ocupa una din aceste stațiuni au a și așterne suplicele lor instruite conform legilor în vigoare la subscrisul oficiu până la termenul susindicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Dobrei.

Dobra, la 17 August, 1888.

Romul de Crainic,  
protopresbiter.

Nr. 337 [1919] 3-3

**CONCURS.**

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci de la scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Mediașului se descrie concurs cu termen de 20 de zile de la prima publicare.

1. Frâna, cu salariu anual de 200 fl. v. a., cartir și lemne de foc, dintre cari 50 fl. din cassa bisericești, ear restul prin repartițiuni.

2. Moșna, cu salariu anual de 150 fl., cartir și lemne de foc.

3. Hașag, cu salariu anual de 150 fl., cartir și lemne de foc.

4. Buzd, cu salariu anual de 150 fl., cartir și lemne de foc.

5. Agârbiș, cu salariu anual de 150 fl., cartir și lemne de foc.

6. Richșdorf, cu salariu anual de 100 fl., cartir și lemne de foc.

7. Dupușdorf, cu salariu anual de 100 fl., cartir și lemne de foc.

Cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare sunt a se trimite subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

De la oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Mediașului.

Mediaș, în 21 August, 1888.

Ioan Chendi,  
adm. protop.

[1937] 2-2

**Publicațiune.**

**În 30 Septembrie st. n. la 2 oare p. m.** în cancelaria comunei Sibiel se va esarînda prin licitațiune publică dreptul de căreimărit în comuna Sibiel, pre timpul de 3 ani **din 1 Ianuarie 1889 până la 31 Decembrie 1891.**

Prețul strigării e fiesat cu **1100 fl.** pre an, litanții au să depună un vadiu de 10%.

Oferte în scris nu se primesc.

Condițiunile detaiate să pot privi la oficiul comunal din Sibiel precum și la subscrisul în oarele oficioase.

Seliște, în 14 Septembrie 1888.

Pretorul suprem.

**Picăturile de stomach Mariazeller,**

care lucră de minune în contra tuturor boalelor de stomach.



Schutzmarke.

Neasemnat mai bune, ca ori cari altele, pentru lipsa de apetit, și slăbiciunea stomachului, respirație, vânturi, răgăeli aere, colică, catar de stomach, acereală, formarea de peatră, producerea de prea multă flegmă, galbinare, greață și vârsături, (vomări), durere de cap (în cazul când provine de la stomach), convulsiuni de stomach, constipațiune sau încuere, încălcarea stomachului cu mâncări și beuturi, limbrici, splină, fiesat, și hemoroizi. **Prețul unei sticle dimpreună cu manducerea la întrebuintărea lor 40 cr., o sticlă duplă 70 cr.** [1907] 4-52

Espositul-Central prin farmacistul Carl Brady, Kremsier (Moravia).

Picăturile de stomach Mariazeller nu sunt un arcan. Părțile constitutive sunt arătate la fie care sticlă pe explicarea la întrebuintărea lor. **Veritabile se pot căpăta mai în toate farmaciile.**

**AVIS!** Picăturile veritabile de stomach Mariazeller, să falsifică și imitează în multe părți. Ca semn al veritabilității, are să se ia totdeauna, embalgia cu care să învelesce sticla, și care e roșie și în partea de deasupra provădată cu marca fabricii, având pe lângă aceasta de a să mai observa, ca explicarea la întrebuintărea lor, care se află la fie care sticlă să fie imprimată în tipografia lui H. Gusek în Kremsier.

Veritabile se pot căpăta: Sibiu, farmacia Wilh. Morscher, farmacia Karl Müller, farmacia August Teutsch. — Orăștie, farmacia George Deak, farmacia Ios. Graffius, farmacia N. Vlad. — Avrig, farmacia Keserli. — Salung, farmacia Gustav Iekelius. — Alba-Iulia, farmacia Iul. Fröhlich. — Mediaș, farmacia Schuster. — Sas-Sebeș, farmacia Ludwig Binder, farmacia L. C. Reinhard. — Aiud, farmacia Em. Kovács. — Petroșeni, farmacia G. Gerbert. — Mercuria, farmacia Chr. Fr. Schimert. — Făgăraș, farmacia Pildner, farmacia Hermann. — Cohalm (Köhalom), farmacia Eduard Melas.

**Ordinea băilor de earnă**

în

**institutul de băi a lui Habermann**

**în Sibiu**

din 24 Septembrie a. c. până \_\_\_\_\_

**Băii de vană:**

Afară de **Duminică** în toate zilele de la **6 oare dimineața** până la **8 oare seara.**  
**Duminică** de la **6 oare dimineața** până la **4 oare după ameați.**

**Băii de aburi:**

Pentru domni: afară de **Lunea** în toate zilele de la **6 oare dimineața** până la **1 după ameați.**

Pentru doamne: **Marța, Mercurea, Joia și Sâmbăta** de la **3 oare după ameați** până la **7 oare seara.**

Observațiune: Tacsă cea noauă de băi este afișată în odaia de cassă (al institutului) spre cunoscința onoratului public

Sibiu, în 20 Septembrie, 1888.

Cu stimă

[1938] 1-3

**Ioan Habermann.**